

Davacı : Eğitimciler Birliği Sendikası

Vekilleri : Av. Kadriye CANYURT, Harun KALE
Av. Muhammet BOZDAĞ, Av. Süreyya YAVUZ
AV. Mehmet KOÇER
Oğuzlar Mahallesi Av. Özdemir Özok Sokak No:5
Çankaya/ANKARA

Davalı : Başbakanlık

Vekilleri : Hukuk Hizmetleri Başkanı Sami Arslan AŞKIN,
Hukuk Müşaviri Sibel CİVANBAY (Aynı adreste)

Davanın Özeti :30/11/2013 tarihli ve 28837 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 2013/5556 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının birinci maddesiyle değiştirilen 31/03/1994 tarihli ve 94/5593 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Yükseköğretim Kurumlarında Yapılacak İkinci Öğretimde Görev Alacak Öğretim Elemanlarına Ödenecek Ders Ücretleri ile Görevli Akademik Yöneticiler ve Öğretim Elemanları ile İdarî Personele Ödenecek Fazla Çalışma Ücretlerine İlişkin Kararının ikinci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesindeki "...ayda elli saati geçmemek üzere..." ibaresi ile aynı fıkranın son cümlesini oluşturan "Fazla çalışma ücreti ödenebilecek personel sayısı; ikinci öğretim yapılan birimlerin kadrolarında bulunanlar için birim kadrolarında bulunan idari personel sayısının % 30'unu, diğer birimlerden görevlendirilenler için ise üniversite kadrolarında bulunan idari personel sayısının % 10'unu geçemez" ibaresinin iptali istemidir.

Savunmanın Özeti : Dava konusu Bakanlar Kurulu Kararının, 3483 sayılı Kanun'un 12. maddesindeki düzenleme uyarınca yükseköğretim kurumlarının ikinci öğretim yapan birimlerinde yapılacak fazla çalışmanın aylık saat ile ödenecek ücretin miktarının belirlenmesi konusunda Bakanlar Kurulu'na verilen yetki çerçevesinde çıkarıldığı, söz konusu karar ile ilk olarak yapılacak fazla çalışma ücreti ödenebilecek azami sürenin; ikinci olarak söz konusu süre içerisinde fazla çalışma ücreti ödenebilecek idari personel sayısının düzenlendiği, bu çerçevede fazla çalışma yapan personelin emeğinin gasp edilmediği, asıl amacın "Öğretim elemanlarına ödenecek ek ders ve sınav ücretleri ile personele ödenecek fazla çalışma ücretlerinin toplamının, toplanan ikinci öğretim ücretlerinin %70'ini aşamaz." hükmü gereği sınırlı olan kaynağın etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanımının sağlanmasının olduğu, söz konusu Bakanlar Kurulu kararı ile yükseköğretim kurumları arasında uygulama birliğinin sağlanmasının amaçlandığı, ikinci öğretim kapsamında fiili fazla çalışması bulunmasına rağmen %10'luk ya da %30'luk kontenjan üzerinde olduğu için çalışmasının karşılığını alamayan personelin ortaya çıkmasına sebebiyet verileceği iddiasının gerçeği yansıtmadığı, nitekim Kanun hükmü gereği ikinci öğretimde

T.C.

DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE

Esas No : 2013/11339

Karar No : 2018/3973

görevlendirmenin isteğe bağlı olarak görevlendirme esasına dayandığı, dava konusu Bakanlar Kurulu Kararının hukuka uygun olduğu ve davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Kamer SARIYILDIZ

Düşüncesi : İstem reddi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı : Ayşen BAL GÜL

Düşüncesi : Dava, 30/11/2013 tarihli ve 28837 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 2013/5556 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının birinci maddesiyle değiştirilen 31/03/1994 tarihli ve 94/5593 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Yükseköğretim Kurumlarında Yapılacak İkinci Öğretimde Görev Alacak Öğretim Elemanlarına Ödenecek Ders Ücretleri ile Görevli Akademik Yöneticiler ve Öğretim Elemanları ile İdarî Personele Ödenecek Fazla Çalışma Ücretlerine İlişkin Kararının ikinci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesindeki "...ayda elli saati geçmemek üzere..." ibaresi ile aynı fıkranın son cümlesini oluşturan "Fazla çalışma ücreti ödenebilecek personel sayısı; ikinci öğretim yapılan birimlerin kadrolarında bulunanlar için birim kadrolarında bulunan idari personel sayısının % 30'unu, diğer birimlerden görevlendirilenler için ise üniversite kadrolarında bulunan idari personel sayısının % 10'unu geçemez" ibaresinin iptali istemiyle açılmıştır.

657 sayılı Kanununun 99. maddesinde, memurların haftalık çalışma sürelerinin genel olarak 40 saat olduğu, 100. maddesinde, günlük çalışma saatlerinin merkezde Bakanlar Kurulunca illerde valiler tarafından belirleneceği hükme bağlanmıştır.

Aynı Kanun'un 178. maddesinde; Devlet memurlarına hangi hallerde fazla çalışma yaptırılacağı ve fazla çalışma ücretinin nasıl belirleneceği hususu düzenlenmiş, maddede sayılan hallerde yaptırılacak fazla çalışmanın süresi ve saat başına ödenecek ücret Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenir, hükmüne yer verilmiş, "Kurumlar gerektiği takdirde personelini günlük çalışma saatleri dışında fazla çalışma ücreti verilmeksizin çalıştırabilirler. Bu durumda personele yaptırılacak fazla çalışmanın her sekiz saati için bir gün hesabıyla izin verilir. Ancak, bu suretle verilecek iznin en çok on günlük kısmı yıllık izinle birleştirilerek yılı içinde kullanılabilir." denilmek suretiyle, Devlet memurlarının fazla çalışma ücreti ödenmeksizin çalıştırılmaları hali ve bu durumda yapılacak işlemler düzenlenmiştir.

Diğer taraftan, 3843 sayılı, Yükseköğretim Kurumlarında İkili Öğretim Yapılması, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun'un 7. maddesinde; ikinci öğretimin isteğe bağlı ve paralı olduğu, Fazla Çalışma Ücretine İlişkin 12. maddesinde ise (Değişik:21/5/2013-6486/10.md) " Yükseköğretim kurumlarının ikinci öğretim yapan birimlerinde görevli öğretim elemanları ile idari personele yasal çalışma saati bitiminden sonra fiilen yaptıkları fazla çalışma süreleri için saat ücreti ödenir. Yapılacak fazla çalışmanın aylık saati ile ödenecek ücretin miktarı, Yükseköğretim Kurulunun görüşü, Millî Eğitim Bakanlığının teklifi üzerine her yıl bütçe kanunu ile belirlenen saat başı fazla

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE

Esas No : 2013/11339

Karar No : 2018/3973

çalışma ücretinin üç katını aşmayacak şekilde Bakanlar Kurulu tarafından belirlenir.

Ancak, öğretim elemanlarına aynı süre için ek ders ücreti ile birlikte fazla çalışma ücreti ödenmez.

Öğretim elemanlarına ödenecek ek ders ve sınav ücretleri ile personele ödenecek fazla çalışma ücretlerinin toplamı, toplanan ikinci öğretim ücretlerinin %70'ini aşamaz." hükmü yer almıştır.

Bu hükme dayanılarak yürürlüğe konulan, davaya konu 04.11.2013 tarihli 2013/5556 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 1. maddesi ile; 31/3/1994 tarihli ve 94/5593 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan "Yükseköğretim Kurumlarında Yapılacak İkinci Öğretimde Görev Alacak Öğretim Elemanlarına Ödenecek Ders Ücretleri ile Görevli Akademik Yöneticiler ve Öğretim Elemanları ile İdarî Personele Ödenecek Fazla Çalışma Ücretlerine İlişkin Karar"ın 2 nci maddesi değiştirilmiştir.

Söz konusu 2. madde de; " Yükseköğretim kurumlarının ikinci öğretim yapan birimlerinde görevli öğretim elemanları ile idari personele yasal çalışma saati bitiminden sonra ikinci öğretime yönelik fiilen yaptıkları fazla çalışma süreleri için ayda elli saati geçmemek üzere yılı merkezi yönetim bütçe kanununda belirlenen saat başı fazla çalışma ücretinin üç katı tutarında fazla çalışma ücreti ödenir. Kadroları ikinci öğretim yapılan birimlerde olmakla birlikte fiilen ikinci öğretimde görev almayanlara fazla çalışma ücreti ödenmez. Kadroları diğer birimlerde bulunanlardan ikinci öğretim yapılan birimlerde usulüne uygun olarak görevlendirilenlere de aynı şekilde fazla çalışma ücreti ödenebilir. Fazla çalışma ücreti ödenebilecek personel sayısı; ikinci öğretim yapılan birimlerin kadrolarında bulunanlar için birim kadrolarında bulunan idari personel sayısının % 30'unu, diğer birimlerden görevlendirilenler için ise üniversite kadrolarında bulunan idari personel sayısının % 10'unu geçemez.

Her ne suretle olursa olsun, ilgili mevzuatına göre normal mesai saatleri dışında fazla çalışmalarını karşılığında ücret alanlara, aynı çalışmalar için bu madde hükümlerine göre ayrıca ödeme yapılmaz.

Bir eğitim-öğretim döneminde öğretim elemanlarına 1 inci madde uyarınca ödenecek ek ders ve sınav ücretleri ile personele bu madde uyarınca ödenecek fazla çalışma ücretlerinin toplamı, ilgili eğitim-öğretim döneminde tahsil edilen ikinci öğretim ücretlerinden öğrencilerin başta beslenme olmak üzere barınma, sağlık, spor, kültür ve diğer sosyal hizmetlerinde kullanılmak üzere ayrılacak paydan sonra kalan tutarın % 70'ini hiçbir şekilde aşamaz." şeklinde düzenlenmiştir.

Yükseköğretim kurumlarında yapılacak ikili öğretimde, ikinci öğretimle ilgili uygulamalar ilave ödemeler ve yapılacak fazla çalışmaya ilişkin hususları düzenleyen, 3843 sayılı Kanun ve bu Kanun'un 12. maddesindeki düzenleme ile yükseköğretim kurumlarının ikinci öğretim yapan birimlerinde yapılacak fazla çalışmanın aylık saati ile ödenecek ücretin miktarının belirlenmesi

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE

Esas No : 2013/11339

Karar No : 2018/3973

konusunda yetki Bakanlar Kuruluna verilmiş olup, bu çerçevede çıkartılan 04/11/2013 tarihli 2013/5556 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile; yapılacak fazla çalışmanın aylık saati, fazla çalışma ücreti ödenebilecek azami süre, söz konusu süre içerisinde fazla çalışma ücreti ödenebilecek idari personel sayısına ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.

Bakanlar Kurulu Kararında fazla çalışma ücreti ödemesine ilişkin bu kurallar belirlenirken; " öğretim elemanlarına ödenecek ek ders ve sınav ücretleri ile personele ödenecek fazla çalışma ücretlerinin toplamı, toplanan ikinci öğretim ücretlerinin % 70'ini aşamaz" hükmüne yer veren, 3843 sayılı Kanun'un 12. maddesi esas alınmıştır.

Bu haliyle, sınırlı olan kaynağın etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılması amacına yönelik olarak Bakanlar Kurulu Kararı ile fazla çalışma ücretlerinin ödenmesinin belli kurallara bağlandığı görülmektedir.

Diğer taraftan, 3843 sayılı Kanunda; ikinci öğretim, Yükseköğretim kurumlarında normal örgün öğretimin bitimini takiben yapılan örgün öğretim olarak tanımlanmış, isteğe bağlı ve paralı olan ikinci öğretimde, öğretim giderlerinin yine bu öğretim için toplanan gelirlerden karşılandığı belirtilmiş olup, ikinci öğretim yapılan yükseköğretim kurumlarında görevli akademik yöneticiler ve öğretim elemanları ile idari personelden isteğe bağlı olarak kimlerin, bu öğretim süresince çalışma saati bitiminden sonra fazla çalışma yapacaklarına, ilgili yükseköğretim kurumunun yönetim kurulunun görüşünü alarak kurumun yöneticisi tarafından karar verileceği hususu düzenlenmiştir.

Dolayısıyla, yukarıda yer alan mevzuat hükümlerinin birlikte değerlendirilmesinden; sınırlı kaynağa sahip olunan ikinci öğretimde, isteğe bağlı olarak görevlendirilen öğretim elemanları ile idari personele ödenecek fazla çalışma ücretinin miktarı ve süresine ilişkin sınırları tespit eden 2013/5556 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının iptali istenen ibarelerinde dayanağı 657 sayılı Kanuna, 3843 sayılı Kanuna ve kamu yararı ve hizmet gereklerine aykırılık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Sekizinci Dairesince işin gereği görüşüldü:

Dava, 30/11/2013 tarihli ve 28837 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 2013/5556 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının birinci maddesiyle değiştirilen 31/03/1994 tarihli ve 94/5593 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Yükseköğretim Kurumlarında Yapılacak İkinci Öğretimde Görev Alacak Öğretim Elemanlarına Ödenecek Ders Ücretleri ile Görevli Akademik Yöneticiler ve Öğretim Elemanları ile İdarî Personele Ödenecek Fazla Çalışma Ücretlerine İlişkin Kararının ikinci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesindeki "...ayda elli saati geçmemek üzere..." ibaresi ile aynı fıkranın son cümlesini oluşturan "Fazla çalışma ücreti ödenebilecek personel sayısı; ikinci öğretim yapılan birimlerin kadrolarında bulunanlar için, birim kadrolarında bulunan idari personel sayısının % 30'unu, diğer birimlerden görevlendirilenler için ise üniversite

kadrolarında bulunan idari personel sayısının % 10'unu geçemez" ibaresinin iptali istemiyle açılmıştır.

3843 sayılı Yükseköğretim Kurumlarında İkili Öğretim Yapılması, 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun'un "Tanımlar" başlıklı **3. maddesinde** ikili öğretimin yükseköğretim kurumlarında önlisans, lisans ve lisansüstü düzeyde yapılan normal örgün öğretim ve ikinci örgün öğretimi; fazla çalışma ücretinin ise ikinci öğretimde görev yapan öğretim elemanları ile idari personele, yasal çalışma saatleri dışında yapacakları fazla çalışmanın karşılığı olarak ödenecek ücreti ifade ettiği hüküm altına alınmıştır.

Anılan Kanun'un "Ders Ücreti" başlıklı **10. maddesinde** "Normal örgün öğretimde zorunlu ders yükünü doldurmuş olan öğretim elemanlarına ikinci öğretimde verdikleri her ders için; dolduramamış olan öğretim elemanlarına bu yükün doldurulmasından sonra verdikleri her ders için, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununun 11 inci maddesinde öngörülen hükümler çerçevesinde ek ders ücreti ile ara sınav, yarıyıl ve yıl sonu sınavları için ödenecek ücretlerin üç katını aşmayacak şekilde ikinci öğretim programları esas alınarak, Yükseköğretim Kurulunun görüşü, Milli Eğitim Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca belirlenecek ders ücreti ödenir.", "Fazla Çalışma Ücreti" başlıklı (Değişik: 21/5/2013-6486/10 md.) **12. maddesinde** ise "Yükseköğretim kurumlarının ikinci öğretim yapan birimlerinde görevli öğretim elemanları ile idari personele yasal çalışma saati bitiminden sonra fiilen yaptıkları fazla çalışma süreleri için saat ücreti ödenir. Yapılacak fazla çalışmanın aylık saati ile ödenecek ücretin miktarı, Yükseköğretim Kurulunun görüşü, Millî Eğitim Bakanlığının teklifi üzerine her yıl bütçe kanunu ile belirlenen saat başı fazla çalışma ücretinin üç katını aşmayacak şekilde Bakanlar Kurulu tarafından belirlenir. Ancak, öğretim elemanlarına aynı süre için ek ders ücreti ile birlikte fazla çalışma ücreti ödenmez. Öğretim elemanlarına ödenecek ek ders ve sınav ücretleri ile personele ödenecek fazla çalışma ücretlerinin toplamı, toplanan ikinci öğretim ücretlerinin %70'ini aşamaz." hükmüne yer verilmiştir.

30/11/2013 günlü ve 28837 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren dava konusu Bakanlar Kurulu kararının **1. maddesinde** "31/3/1994 tarihli ve 94/5593 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan "Yükseköğretim Kurumlarında Yapılacak İkinci Öğretimde Görev Alacak Öğretim Elemanlarına Ödenecek Ders Ücretleri ile Görevli Akademik Yöneticiler ve Öğretim Elemanları ile İdarî Personele Ödenecek Fazla Çalışma Ücretlerine İlişkin Karar"ın 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir." ve "Yükseköğretim kurumlarının ikinci öğretim yapan birimlerinde görevli öğretim elemanları ile idari personele yasal çalışma saati bitiminden sonra ikinci öğretime yönelik fiilen yaptıkları fazla çalışma süreleri için ayda elli saati geçmemek üzere yıllık merkezi yönetim bütçe kanununda belirlenen saat başı fazla çalışma ücretinin üç katı tutarında fazla çalışma ücreti ödenir. Kadroları ikinci öğretim yapılan birimlerde olmakla birlikte fiilen ikinci öğretimde görev almayanlara fazla çalışma ücreti ödenmez. Kadroları diğer birimlerde

